

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

за работата на Административен съд – Монтана
през 2009 година

I. Кадрова обезпеченост

Общата численост на персонала на Административен съд – Монтана по щатното разписание е от 24 щатни бройки, от които 5 съдии, 1 младши съдия и 18 съдебни служители.

През отчетната 2009 година Административен съд – Монтана осъществяваше своята дейност при назначени петима съдии и тринадесет съдебни служители (за 6 месечен период от 15.06.2009 до 15.12.2009 г. беше назначен по договор със срок за изпитване и четиринадесети съдебен служител на длъжността системен администратор, чието трудово правоотношение с изтичане на срока договора за изпитване, беше прекратено). В щатното разписание на съда към 31.12.2009 г. са записани Момчил Таралански – Председател, Бисерка Бойчева – заместник – председател, Мария Ницова, Рени Цветанова и Огнян Евгениев – съдии, както и съдебните служители: Ирена Тодорова – административен секретар, изпълняващ длъжността и на съдебен администратор; Георги Георгиев – главен счетоводител; Ценко Антов – управител съдебна сграда; Васка Василева, Лилия Младенова и Нели Величкова – съдебни деловодители; Антоанета Лазарова, Катя Куздова и Димитрана Димитрова – секретар–протоколисти; Георги Попадински – съдебен архивар; Валентина Тодорова – призовкар, Найчо Замфиров – шофьор, изпълняващ длъжността и на работник поддръжка и Трендафилка Рангелова – прислужник (чистач). Към 31.12.2009 г., след като по указание на ВСС, комисия “Съдебна администрация” се трансформираха 2 щатни бройки съдебен секретар в такива за управител съдебна сграда и системен администратор, не са заети 1 щатна бройка за младши съдия, 2 щатни бройки за съдебни деловодители, 1 щатна бройка за системен администратор, а щатните бройки за съдебен администратор и работник поддръжка се заемат по вътрешно съвместителство съответно от административния секретар и от шофьора. Попълването на останалите свободни щатни бройки за служители ще зависи, както от предстоящата категоризация на съдилищата, така и в зависимост от обема на делата. Следва да се има предвид, че както за 2007, 2008, така и за отчетната 2009 година броя на делата като абсолютна стойност надвишава (в някои случаи неколкократно) броя на делата на други административни съдилища, някои от които са по – големи като организационни единици. Ако тази тенденция се запази, то заемането на свободните щатни бройки ще бъде осигурено чрез провеждането на конкурси. Заемането на щатната бройка за младши съдия ще зависи от решението на ВСС по какъв начин да стане това за всички административни

съдилища. Очаква се и решение на ВСС по искането за отпускане на щатни бройки за съдии с оглед на обема на делата.

Съдийският състав съдействуваше за добрата организация и резултатната работа на съда. Съдиите от Административен съд – Монтана (АСМ) разглеждаха административните, касационните административни и административно – наказателни дела, както и дела актовете, по които се постановяват в закрити заседания, а така също и делата за обезщетения, като се стремяха да прилагат правилно и законосъобразно процесуалните норми на АПК, както и материалното административно право в неговото многообразие, а така също осъществяваха контрол и методическо ръководство над съдебните служители за правилната и законосъобразна работа по делата.

През 2009 година в АСМ съдебните служители бяха натоварени равномерно с работа, в зависимост от постъплението на дела, същите усвояваха правилата за работа със страните по делата и изискванията в тази насока, както в процеса на ежедневната работа, така и посещавайки семинарите, организирани от НИП. Някои от съдебните служители имат стаж като такива и в други органи на съдебната власт, като същите подпомагаха методически останалите в работата им по делата. В деловодството на съда, функционално обособено, се откри и регистрира от местната структура на Държавна агенция "Национална сигурност" секретно деловодство за работа по делата, съдържащи класифицирана информация, което отговаря на изискванията по ЗЗКИ и Правилника за прилагането му.

Особено старание в работата проявяваха служителите от общата администрация по осигуряване на материално-техническите условия за нормалната работа на всички служби на съда. По отношение на работата на служителите от специализираната администрация ръководството няма забележки като цяло, отделните технически пропуски по делата са идентифицирани и поправени в процеса на работата и най-важното, с малки изключения, не са причина за отлагане на делата или забавяне на извършването на съдопроизводствени действия. Нещо повече – движението на делата се характеризира с динамичност и ефективност, за което спомагат, както служителите от деловодството, така и впоследствие след образуването и насрочването и съдебните секретари.

Имаше определени трудности за служителя, връчващ призовките и съдебните книжа, породени от нежеланието на някои от страните по дела да получават призовките и съобщенията, а така също от отсъствието на страни на посочените адреси. С разпореждане на Председателя на съда, от началото на 2009 г. за особено отдалечени и специфични места на територията на града, призовкарят се транспортира със служебния автомобил и се придружава от шофьора. В тази връзка като препоръка към законодателя е да се прецизират някои от текстовете на новия ГПК, прилаган субсидиарно в административното производство пред съд, които да улеснят още повече призоваването на страните. Пълен анализ на разпоредбите от АПК и ГПК, които затрудняват производството пред нашия съд

сме направили в рамките на проекта “В услуга на обществото”, като изготвения доклад с предложения за промени в законодателството сме изпратили на компетентните институции. В настоящето изложение по-долу също предлагаме част от тези идеи.

II. Движение на делата

Движението на всички видове дела в Административен съд – Монтана през 2009 година е посочено в приложението. През отчетния период образуването и движението на делата в съда се извършваше съгласно изискванията на Закона за съдебната власт и Правилника за съдебната администрация в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища. Постъпващите в съда книжа – жалби, молби и искания се приемаха от деловодителите и един или два пъти дневно – 10 и 16 часа (в зависимост от постъплението) се докладваха на Председателя (а при негово отсъствие на заместник – председателя), който ги проверяваше за наличните документи и приложения, в много случаи връщаше на съответния административен орган за комплектоване преписките, вкарваше номерата на преписките и делата в системата за разпределяне на делата на принципа на случайния подбор (прилагана в съда от самото начало на дейността) и след това предаваше на съответните служители за довършване на техническите действия по образуването на делата. През отчетния период делата се обработваха в деловодството с помощта на Автоматизираната система за управление на делата на фирма “Информационно обслужване” АД. Спазваха се изискванията за незабавно произнасяне по делата, които се разглеждат в закрити заседания, както и инструктивните срокове за насрочване и разглеждане на делата в съдебно заседание, като характерното и положителното в работата на съда е, че по-голямата част от постъпилите административни, касационните административни и административно – наказателни дела, са разгледани и решени в срок до 3 месеца. Със задоволство може да се констатира относно дисциплината и отговорността на съдийския състав, че няма съдебен акт, който да е постановен извън законоустановения 30 дневен срок след приключване на съдебното заседание по същество. По време на съдебната ваканция се спазваха изискванията за постоянно наличие на дежурен съдия за разглеждане на производствата, които по закон следва да се разглеждат бързо и незабавно.

През изтеклата 2009 година в Административен съд – Монтана са образувани общо 822 дела (при 880 за 2008 г. и 700 за 2007 г.). Така постъпилите дела се разделят, както следва:

първоинстанционни дела - общо – 562 (при 678 за 2008 и 547 за 2007), които заедно с останалите несвършени към 01.01.2009 г. 176 дела общо за разглеждане са били 738 дела (за сравнение към 01.01.2008 г. висящи 103 дела, общо за разглеждане през 2008 г. са били 781 дела)

От новообразуваните първоинстанционни дела:

- дела срещу подзаконовни нормативни актове – 0 (при 12 за 2008 и 0 за 2007)
- дела по ЗМИ – 0 (при 2 за 2008 г. и 19 за 2007 г.)
- дела по ДОПК и ЗМ – 21, с несвършените 4 – общо 25 (26 - 2008 и 18 – 2007)
- дела по ЗУТ и ЗКИР – 114, с несвършени 53 – общо 167 (176-2008 и 107-2007)
- дела по ЗСПЗЗ, ЗВСГЗГФ–161, с несвършени 77 – общо 238 (284-2008 и 249-2007)
- дела по КСО и ЗСП – 52, с несвършените 8 – общо 60 (54 - 2008 и 41-2007)
- дела по ЗДСл, ЗМВР, ЗОВС – 14, с несвършени 3 – общо 17 (11-2008 и 7-2007)
- дела по ЗДС, ЗОС, ЗМСМА и ЗАдм – 24, висящо 5 – общо 29 (34-2008 и 17-2007)
- дела по ЗЗК, ЗК, ЗОП, ЗПСК – 0 (при 2 дела за 2008 г.; 2007 без графа-бел.моя)
- дела по искиве по АПК – 6, и 1 несвършено – общо 7 (5 - 2008 и 13 - 2007)
- дела по чл.304 АПК – 1 (при 2 за 2008; 2007 без графа – бел.моя)
- дела за бавност – 1 (0 за 2008; 2007 без графа-бел.моя)
- други административни – 87, с несвършени 20 – общо 107 (90-2008 и 53-2007)
- частни административни – 81 (при 83 за 2008 г. и 42 за 2007)
- касационни дела – 260, с несвършени 40 – общо 300 (218-2008 и 153-2007) от които:
  - адм.-наказателни дела – 244, с несвършени 39 – общо 283 (203-2008 и 149-2007)
  - административни дела – 16, с несвършено 1 – общо 17 (15 за 2008 и 4 за 2007)

Изводи по отношение на административните дела:

Анализът на постъпилите през отчетната година административни дела сочи, че най-голям е броят на тези по ЗСПЗЗ – 161 дела (229дела-2008 г. и 249 дела-2007 г.), делата по ЗУТ – 114 дела (145 дела-2008 г.) и делата по КСО и ЗСП – 52 дела (50 дела-2008 г.). Лекият спад на делата по ЗСПЗЗ се обяснява с факта, че по много от тях вече има влезли в сила съдебни актове на АСМ и ВАС по съществуващото на спора. Минимален ръст има при делата по КСО и при исковите по АПК.

Като изводи за отчетната година в областта на административното съдопроизводство в АСМ се налага и може да бъде изтъкнат все още големия (спрямо общия брой на делата) брой на образуваните дела по ЗСПЗЗ и то за трета поредна година, макар, както вече се отбеляза да има регресия - 249-229-161 дела съответно за 2007-2008-2009 г. Тези дела не се характеризират със сложен фактически състав или правна сложност, но там са налице проблеми от организационен, правен, професионален, та дори и морално – етичен характер (с оглед на забелязаните различни решения в административните актове на органа по идентични случаи – в разрез, както с преките норми на закона, така и с принципите на административния процес като цяло – принцип на съразмерност, последователност и предвидимост – чл.6 и чл.13 от АПК) пред самия административен орган, които проблеми неминуемо се пренасят и на фазата на съдебния контрол. Голямата част от първоинстанционните административни дела по ЗСПЗЗ са по жалби срещу актове на Кмета на Община Монтана по реда на §62,

ал.3 от ПЗР на ППЗСПЗЗ и в по-малка степен производства по жалби срещу актове на Областен управител по реда на §4к от ПЗР на ЗСПЗЗ и жалби срещу административните актове по чл.37в и следващи от ЗСПЗЗ и други.

Както се отбеляза и в предходните отчетни доклади (2007-2008), наличието на такъв голям брой дела и то за трета поредна година от работата на съда само и изключително за една община от съдебния район на Административен съд – Монтана се обяснява с проблеми в работата на съответната Общинска администрация, фрапантните нарушения на закона, при изпълнение на процедурата и издаване на крайния административен акт и пълното объркване на хронологията по тези административни процедури от два административни органа Кмет на Община и Областен управител. Законосъобразното решаване на този проблем е изисквало на първо място влизане в сила на актовете по § 62, ал.3 от ПЗР на ППЗСПЗЗ и едва след това издаване на акта по §4к, ал.6 от ПЗР на ЗСПЗЗ от Областния управител. Констатираните при съдебния контрол обстоятелства навеждат на разбирането за предумишлено недобросъвестно упражняване на власт от съответните административни органи през годините, ако не и такова насочено към определени цели, в разрез с изискванията и задълженията на държавните институции. Усилията на съдийския състав при Административен съд – Монтана за съдействие за решаване на проблема с делата по §62 ПЗР ППЗСПЗЗ, чрез даване на подробни и пълни указания в мотивите на съдебните актове през отчетната година не дадоха осезаем резултат, доколкото основната роля в решаването на този проблем по закон е възложена на съответните административни органи, които, видно и от действията им, нямат голямо желание или необходимата компетентност за провеждане на нови процедури, предписани от закона, а се ограничиха само в крайния етап от административната процедура – издаването на нови заповеди. В тази връзка в началото на 2009 г. със съдействието на Председателя на ВАС, беше проведена работна среща със съдии от IV отделение на ВАС с цел изясняване на проблемите по съдебния контрол над административните актове по ЗСПЗЗ (§62 ПЗР ППЗСПЗЗ връзка с §4 ПЗР ЗСПЗЗ). В някои съдебни актове по конкретни дела, е налице известен разнობой в практиката на IV отделение на ВАС по делата по §62 ПЗР на ППЗСПЗЗ. Все пак от анализа на статистическите данни е видно, че има известен спад в броя на делата не само по ЗСПЗЗ. Делата, по които се провежда съдебно дирене, при което се събират всички предвидени в ГПК във връзка с чл.144 от АПК доказателства, са тези по ЗУТ. Разкриването на обективната истина, използвайки различните доказателствени средства – експертизи, писмени доказателства, а дори и в някои случаи гласни доказателства – свидетелски показания, позволява по един естествен начин в процеса на работа по делата, да се поддържа квалификацията на съдиите.

Увеличен е броя на делата по КСО и ЗСП, по ЗДСлужител и ЗМВР.

Намалява тенденцията от 2007-2008 г. за непризоваване на страните по дела, вещите лица, в общи линии изготвят заключенията в срок и е сведено до минимум

неявяването в съдебно заседание без уважителни причини. Друга особеност на производствата по някои от делата е опита на част от процесуалните представители на страни – адвокатите да злоупотребяват с процесуалните си права, като искат неоправдани отлагания на делата. Разбирането на ръководството на съда е, че ролята на съдия – докладчика по делото е много важна за пресичане на възможността за такава злоупотреба – отлагането на делата да става само, когато са налице условията на чл.139 от АПК, респективно, когато исканията по доказателствата се обосновават и не е било възможно да се приемат доказателства в първото съдебно заседание.

От образуваните през 2009 г. и останали несвършени от 2008 г. общо 1038 дела за разглеждане (999 дела за 2008 г. и 700 дела за 2007 г.), са свършени 919 дела, което е 89 % от делата за разглеждане. (за сравнение – 783 свършени дела или 78% за 2008 г.). 383 дела в 1 месечен срок; 318 дела в срок до 3 месеца и 218 дела в срок от над 3 месеца от постъпването т.е. 76 % от делата са разгледани в 3 месечен срок.

За сравнение – колегите от първоинстанционните административни съдилища на провинция Рейнланд-Пфалц, Федерална република Германия разглеждат първоинстанционно административно дело средно за 6 месеца.

Към 31.12.2009 г. са останали несвършени 119 дела заседания, по които са насрочени за първите два месеца от 2009 г. Причините за несвършените дела са изцяло обективни – постъпили са 138 дела за ноември и декември 2009 г., при което, беше невъзможно повечето от тези дела да бъдат разгледани в съдебно заседание, с оглед и на неработните дни в края на отчетния период.

От тези данни е ясно, че статистически средно месечното натоварване на един съдия за цялата година е 17,30 дела месечно (16,65 дела за 2008 г.), но фактически са разглеждани по-голям брой дела от един съдия, като се има предвид по-малката натовареност на председателя на съда, с оглед на осъществяване на функциите му по общо организационно и административно ръководство. Следва да се отбележи, че Административен съд – Монтана е сред административните съдилища с най-голям брой дела на съдия. Особено отчетливо е сравнението с административни съдилища с по-голям брой съдии, които в абсолютна стойност имат по-малко образувани и разгледани дела. Това се дължи не само на делата, образувани по ЗСПЗЗ, а въобще на по-засиленото обжалване на всички видове административни актове в нашата област.

Причините за това, по мнение на докладчика, са две:

1. На първо място ниското ниво на компетентност на съответните административни органи и свързаното с това лошо обслужване на гражданите, което поражда административно-правни проблеми, нерешени с десетилетия – пример - производствата по §62 ПЗР на ППЗСПЗЗ във връзка с §4 ПЗР ЗСПЗЗ.

2. Втората причина за големия брой дела е свързана с психологията на гражданите от областта, които винаги са се отличавали с будно гражданско съзнание и изострена чувствителност към незаконосъобразните актове на администрацията. И докато втората причина може да се окаже само и единствено като положителен момент, то няма никакво извинение за липсата на елементарна компетентност у административните органи и за липсата на стремеж към обучение на служителите им.

Пред Върховния административен съд за 2009 година са обжалвани 379 съдебни акта (252 акта за 2008 г. и 69 акта за 2007 г.). До момента има резултат от обжалването на 272 акта. Оставени в сила са 210 акта (оставени в сила 109 акта за 2008 г.) и са отменени изцяло или частично 62 акта. Производствата по останалите 107 жалби срещу актове на АСМ не са приключили. Като проценти досега – 77 % от обжалваните актове са потвърдени (при 75 % за 2008 г. и 79% за 2007 г.).

Броят и движението на делата в АСМ ясно показва, че случаите на забавяне са изключително редки и то дължащи се на причини, които стоят извън волята и възможностите на съда и конкретния съдия-докладчик – невъзможност за призоваване на страни и най-вече заинтересованите страни в кратък срок, неумението на много административни органи да издават необходимите на страните документи, та дори и за комплектоване на преписките, каквито случаи са доста чести от страна на определени органи, опити на страни и процесуални представители да злоупотребяват с процесуални права, извършването на по-сложни експертизи.

Като препоръки към съдиите би могло да се предложи още по-доброто опознаване на процесуално – правните норми на АПК и субсидиарно прилагания нов ГПК; по-доброто управление на делата в т.нар. процес относно процеса – оставянето без движение, когато жалбата не отговаря на изискванията на чл.150 – 151 от АПК с цел да не се провеждат съдопроизводствени действия при наличие на нередовна жалба и участието в организираните от НИП обучителни семинари.

В края на отчетния период по устен сигнал на председателстващия IV състав съдия при АСМ беше направена проверка относно действията на образуващите делата (Председател и зам.председател). В хода на проверката не се установиха нарушения на разпоредбите на АПК. Точно обратното – установи се пунктуално спазване на реда и процедурите по чл.157 във връзка с чл.150-152 от АПК. Както се изясни, проблемите по конкретните 4 дела се дължат на обстоятелства, дължащи се на липса на компетентност и изпълнение на задълженията по чл.152 от АПК от страна на съответните административни органи, както и на субективни причини, несвързани с администрирането на делата.

Изводи по приложението на АПК:

Разпоредбите относно призоваването трудно постигат желания резултат дори и след приемането и влизането в сила на новия ГПК, който административните съдилища прилагат субсидиарно по силата на разпоредбата на чл.144 АПК. Редица други процесуални институти не действат по начина, предвиден от законодателя при създаването на основния процесуален закон в административното правосъдие.

Препоръки:

Предложенията на докладчика, същите са част и от направените предложения в доклада по проекта „В услуга на обществото”, са следните:

1.Изменения в дял III, глава девата на АПК, с които се урежда цялостно производството пред съд така, както е уредено производството пред гражданските съдилища с новия ГПК, без препращащи норми към други нормативни актове, касаещи развитието на процеса.

2.Изменения в разпоредбите на чл.137 АПК. Призоваването пред съд следва да е част от единната публично правна връзка между гражданин и държава, както е упражняването на изборителното право и плащането на данъчни и осигурителни задължения. След като българския гражданин има регистриран постоянен адрес (т.е. не може да има български гражданин с документ за самоличност без постоянен адрес), а по силата на разпоредбата на чл.98 от Закона за гражданска регистрация, лицето само избира къде да бъде постоянния му адрес т.е. къде да е вписано в регистрите за населението, то съобразно с разпоредбата на чл.99 от ЗГрР, при промяна на настоящия си адрес (различен от постоянния), лицето е длъжно в 30 дневен срок да заяви промяната. Невъзможността едно лице да бъде призовано на постоянния си адрес в продължение на 1 месец (взаимствано от разпоредбата на чл.50, ал.1 от ГПК отм.), следва да води до определена санкция за това лице като нарушител на задълженията му по правната връзка с държавата. Санкцията (в смисъл на процесуална тежест) за лице, което не е заявило такава промяна на адреса, различен от постоянния, следва да бъде прилагане на призовката към делото и прилагане от съда на законовата фикция, че лицето е редовно призовано, без да е необходимо призоваването му чрез Държавен вестник, назначаване на особен представител (чл.48, ал.2 от ГПК във връзка с чл.144 АПК) и прочие спънки в процеса. Правото на защита не би било нарушено, тъй като както вече отбелязахме, такова лице вече би било нарушител на разпоредбите на чл.98 и чл.99 от ЗГрР, уреждащи правната връзка на гражданина с държавата. Такова решение на закона би било адекватна санкция за тези лица, неизпълнили публичното си задължение, при евентуално съдебно производство.

3.Изменения в чл.171, ал.2 от АПК (като продължение на т.1). Видовете доказателства, допустими в административния процес да бъдат изчерпателно уредени. Служебното начало изисква от съда да допуска служебно доказателствени средства, включително и експертизи. Това, обаче, следва да става за сметка на жалбоподателя или административния орган, в зависимост от разпределението на доказателствената тежест, но в никакъв случай за сметка на бюджета на съда. (с особена сила това важи за настоящата година, когато бюджетните сметки на съдилищата са редуцирани, та дори за някои съдилища като Административен съд – Монтана, и под санитарния минимум за нормалното функциониране).

4.Изменения в чл.302-307 от АПК, които да позволят бързото и ефективно налагане на глоби с изключване на възможността за шиканиране на процеса чрез обжалване. Последното би могло да се постигне, като се предвиди обжалване само след внасяне на парична гаранция в размер на 200% от наложената глоба. По този начин се гарантира правото на защита при евентуален неправилен съдебен акт за налагането на глоба и в същото време отсява случаите на обжалване заради самото обжалване, насочено към забавяне на реализиране на отговорността.

5.Отмяна на разпоредбата на чл.144 АПК.

6.Качествено новото ни предложение е за промяна в АПК, Кодекса на труда, Закона за местното самоуправление и местната администрация и Закона за държавния служител. То е свързано със случаите, когато се констатира неизпълнение на съдебен акт. Това неизпълнение да има за последица не само глоба за съответния административен орган, респективно виновното длъжностно лице (твърде слаба и неефективна санкция, особено за определени органи в местното самоуправление, които оперират с големи парични потоци при условията на липса на отчетност и контрол – конкретни примери от обективната действителност в района на нашия съд), но същия/ото да бъдат отстранявани от длъжност (при колективните органи – представляващия ги) по предложение на съответния първоинстанционен съд, чийто влязъл в сила съдебен акт не е изпълнен в срок. По наше виждане този процесуален институт би бил достатъчно ефективен и би действал превантивно и на други органи и длъжностни лица. Обосновката на такъв правен институт може да се търси в държавния суверенитет и обществения договор, които възлагат на съдилищата да правораздават въз основа на закона и в интерес на обществото (съдебните актове се издават “В името на народа”). Неизпълнението на влезлите в сила съдебни актове от държавен служител или длъжностно лице, се разглежда като неизпълнение на кръга от функции на държавната служба. Тази държавна служба някои автори разглеждат като един публично-правен мандат, характеризиращ се с възлагане от страна на държавата/общината на изпълнението на функции по осъществяване на изпълнително-разпоредителната дейност на държавата. Следователно

неизпълнението на съдебния акт е отказ от подчинение на правния ред, установен с обществения договор от една страна, а от друга страна е неизпълнение на функциите на публично-правния мандат. Действително тази идея би срещнала много противници, но обществените условия за нейното осъществяване са създадени и съществуват вследствие на прехода от тоталитарно общество към демократична държава.

Изводи по отношение на касационните административни и административно-наказателни дела:

Особено внимание следва да се обърне на касационните дела, по които по силата на процесуалните закони Административен съд – Монтана е последна инстанция. Това обстоятелство е индикация и за отговорността на съдебните състави при разглеждането на делата и постановяването на съдебните решения и необходимостта от старание и стремеж за свеждане до минимум и почти пълното изключване на грешките.

През отчетната година са образувани 260 дела (при 202 за 2008 г.), от които 244 касационни административно – наказателни дела и 16 касационни административни. Налице е значимо увеличение с 25 % на касационните дела.

От образуваните касационни административно – наказателни дела най-голям дял от общия брой на делата са тези срещу наказателни постановления, издадени по ЗДвП, Кодекса на труда и ЗУТ.

Касационно административните дела са 16 и са образувани по жалби срещу съдебни решения на районните съдилища по жалби по ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ.

Като изводи за отчетната година за производствата по касационните административно – наказателни дела в Административен съд – Монтана може да се изтъкне за трета поредна година големия брой дела по жалби срещу наказателни постановления по ЗДвП. Този вид нарушения засягат като обект обществените отношения, свързани с правилното извършване на транспортните връзки. Засягането на тези обществени отношения е свързано със създаване на опасност, а в нередки случаи и в засягане на здравето и живота на неограничен кръг от хора, доколкото през последните години се увеличиха моторните превозни средства и водачите на такива, както и свързания с това засилен градски и междуградски трафик, като успоредно с това имаме право пропорционално увеличаване на пътнотранспортните произшествия. Причини за това са недостатъчната подготовка на водачите, липсата на дисциплина и колегиалност на пътя и не на последно място изключително лошите пътни условия в съдебния район на Административен съд – Монтана, вследствие лошата пътна настилка и липсата на адекватни грижи за пътищата през зимния сезон от компетентните органи.

Специално внимание следва да се обърне на случаите, когато е налице употреба на алкохол при управление на МПС, както и случаите на превишаване на максимално разрешената скорост за управление на МПС. Това са една голяма част от нарушенията, санкционирани с налагане на административно наказание по ЗДвП. Наказанията по Закона за здравословни и безопасни условия на труд, налагани във връзка с разпоредбите на Кодекса на труда, пък са естествена последица от нарушенията на трудовото законодателство и по-активната дейност на съответния контролен орган след приемането на страната в Европейския съюз.

Съдът, като касационна инстанция по тези дела, провежда в общи линии твърда и непротиворечива практика за оставяне в сила на наказателните постановления във всички случаи, когато не са допуснати съществени нарушения от актосъставителите при съставяне на първоначалния административен акт по констатиране на нарушението и от административно – наказващите органи при издаване на крайния административен акт – наказателното постановление, имайки предвид личната и генерална превенция на наложеното наказание. Внимателна е преценката за приложението на ТР № 1/10.12.2007 г. на ВКС по отношение на разпоредбата на чл.28 ЗАНН, касаеща маловажните случаи на административни нарушения.

Нашите предложения за законодателни промени са следните:

1.Кодифициране на административно-наказателната материя в един нов Административно-наказателен кодекс. Детайлно дефиниране на понятията, институтите, основанията за обжалване (оспорване) на актовете по реализиране на административно-наказателната отговорност, процесуалния ред за провеждане на съдебен контрол пред двете съдебни инстанции. Също така дефиниране на правата и задълженията на наказващите органи, в т.ч. и определяне при кои видове административни нарушения е изключено приложението на маловажния случай.

2.Изключване в новия АНК на препращащите норми към други нормативни актове.

3.Запазване на функционалната и родова подсъдност по АН дела в сегашния вид, а именно – съдебния контрол над наказателните постановления да бъде в районите съдилища като първа инстанция и в административните съдилища като касационна инстанция.

Критични бележки:

В течение на отчетния период имаше няколко случая, които бъдат обезпокоение и на които с няколко реда ще се спрем в доклада. Тези случаи са свързани най-вече с **касационните административно-наказателни дела.**

За съжаление през годината имаше няколко, макар и изолирани случаи (така например *КАН дела № 480/2009 и № 560/2009 г.* - посочването не е изчерпателно, доколкото не е цел на докладчика да изброява, но случаите са знакови), при които се стигна до съдебни актове, които влязоха в противоречие, както със закона, така и с константната до момента практика на АСМ по делата, свързани със санкции по ЗОП и НВМОП, налагани за нарушения на процедурите за възлагане на обществени поръчки (а константната ни практика е намерила израз в КАНД № 793, 794, 795, 796, 807, 808/2008 г., както и по КАНД 232/2008, 295, 296, 297 и 375/2009 г.).

Трудно защитимите и почти необясними от правна страна, като краен резултат, съдебни актове по по-горесцитираните дела не спомагат за издигане на авторитета на съда като цяло и оставят усещането, че актът е постановен с оглед на личността на административно-наказаните лица в крещящо противоречие с принципа за равенство пред закона.

Плахата надежда на докладчика (и в изразените в особените мнения към съдебните актове по тези дела)е, че вътрешното съдийско убеждение, основано на доказателствата по делото, а не на извънпроцесуални фактори и обстоятелства, ще бъде водещо при постановяване на съдебните актове. Същественото при касационните дела е, да се осъзнае от съдиите, че обстоятелството, че съставите от нашия съд са последна инстанция, не означава да се проявява безкритичност или открита тенденциозност при анализа на доказателствата и при постановяване на съдебния акт. Сравнението със съдебните актове по административни дела (подлежащи на касационен контрол от ВАС), където не се забелязват подобни прояви, е очевидно и личи и от резултатите.

С приложението на чл.304-306 АПК пък са свързани и два случая (единият по КАД № 846/2008), при които с доста спорни мотиви, сочещи на споменатото по-горе в доклада становище, че акта е постановен с оглед на личността на наказаните лица, в противоречие с принципа за равенство пред закона, бяха отменени глоби на длъжностни лица за неизпълнение на задължения по чл.304 АПК, във връзка и с чл.152 от АПК. В тази връзка на фона на това фриволно разбиране за същността на института на чл.304-306 АПК, изразено в горесцитираните съдебни актове, струва ми се, доста усилия ще струва на съдебните състави на АСМ оттук нататък да дисциплинират съответните административни органи да спазват задълженията си по АПК.

Дейност на съдиите:

През 2009 година в Административен съд – Монтана са заемали съдийска длъжност съдиите Момчил Таралански, Бисерка Бойчева, Мария Ницова, Рени Цветанова и Огнян Евгениев.

Съдията ТАРАЛАНСКИ е с 12 години и 6 месеца юридически стаж, от които 12 години съдийски стаж, като за отчетната 2009 г., от общо разпределените 93 дела, заедно с несвършените от предходната година 22 дела, е разгледал 115 дела, от които: 82 административни дела (от тях 1 дело по иск за обезщетение и 9 частни административни дела), 30 касационни административно – наказателни дела; 3 касационни административни дела. Приключил е със съдебен акт 103 дела, което в процентно съотношение е 90 % от общия брой на разглежданите дела. От обжалваните пред ВАС 31 съдебни акта (19 решения и 13 определения) са потвърдени 25 акта (14 решения и 11 определения), а са отменени или обезсилени изцяло или частично 7 акта (77 % потвърдени).

Съдията БОЙЧЕВА е с 11 години и 6 месеца юридически стаж, от които 2 години и 11 месеца съдийски стаж, от общо разпределени 185 дела заедно с несвършените от предходната година 42 дела, е разгледала 227 дела, от които: 161 административни дела (от тях 2 дела по иск за обезщетение и 19 частни административни дела), 62 касационни административно – наказателни дела; 4 касационно административни дела. Приключила е със съдебен акт 200 дела, което в процентно съотношение е 88 % от общия брой на разглежданите дела. От обжалваните пред ВАС 62 съдебни акта (50 решения и 12 определения) са потвърдени 41 акта (33 решения и 9 определения), а са отменени или обезсилени изцяло или частично 21 акта (66 % потвърдени).

Съдията НИЦОВА е с 10 години и 9 месеца юридически стаж, от които 2 години и 11 месеца съдийски стаж от общо разпределените 181 дела, заедно с несвършените от предходната година 52 дела, е разгледала 233 дела, от които: 165 административни дела (1 дело по иск за обезщетение и 17 частни административни дела), 66 касационни административно – наказателни дела, 2 касационни административни дела. Приключила е със съдебен акт 207 дела, което в процентно съотношение е 89 % от общия брой на разглежданите дела. От обжалваните пред ВАС 49 съдебни акта (28 решения и 21 определения) са потвърдени 42 акта, а са отменени 7 акта (86 % потвърдени).

Съдията ЦВЕТАНОВА е с 10 години и 4 месеца юридически стаж, от които 2 години и 11 месеца съдийски стаж от общо разпределените 183 дела, заедно с несвършените от предходната година 58 дела, е разгледала 241 дела, от които: 174 административни дела (2 дела по иск за обезщетение и 18 частни административни дела), 63 касационни административно – наказателни дела, 4 касационни административни дела. Приключила е със съдебен акт 205 дела, което в процентно съотношение е 85% от общия брой на разглежданите дела. От обжалваните пред ВАС 71 съдебни акта (38 решения и 33 определения) са потвърдени 57 акта, а са отменени изцяло или частично 14 акта (80 % потвърдени).

Съдията ЕВГЕНИЕВ е със 9 години и 10 месеца юридически стаж, от които 2 години и 11 месеца съдийски стаж, от общо разпределените 180 дела, заедно с несвършените от предходната година 42 дела, е разгледал общо 222 административни дела, от които: 42 касационни административно – наказателни

дела; 3 касационни административни дела; 1 дело по иск за обезщетение и 18 частни административни дела. Приключил е със съдебен акт 204 дела, което в процентно съотношение е 80 % от разглежданите дела. От обжалваните пред ВАС 58 съдебни акта (39 решения и 19 определения) са потвърдени 44 акта, а са отменени или обезсилени изцяло или частично 14 акта (76 % потвърдени).

През отчетния период съдиите при Административен съд – Монтана положиха изключителни усилия за спазване на законовите и инструктивни срокове при разглеждане и решаване на делата и резултата от това личи и в статистическото приложение към доклада.

Постижението, с което всеки съдия от Административен съд – Монтана може да се гордее – всичките 919 съдебни акта са постановени в инструктивния едномесечен срок от приключване на съдебните заседания.

Общата оценка на работата на съдиите е много добра. Съдиите посещаваха тематични обучителни семинари, организирани от Националния институт на правосъдието през годината.

Следва да се изтъкне и провеждането на Общо събрание на съдиите от Административен съд – Монтана, на което бяха обсъдени редица въпроси от практиката по административни и касационните административни и административно – наказателни дела и бяха взети решения изпълнението, на които в работата по делата биха облекчили още повече съдебните производства и връзките с други органи и институции.

III. Сграден фонд и техническа обезпеченост

Административен съд – Монтана е настанен на третия и четвърти етажи в сградата на пл. “Жеравица” № 3 в гр.Монтана, които етажи са публична държавна собственост и с решение № 150/12.03.2007 г. на МС са предоставени на Министерство на правосъдието за нуждите на съда. В края на 2007 г. беше одобрен възложения от Министерство на правосъдието (МП) инвестиционен проект. В началото на отчетната 2008 година беше проведена обществена поръчка и избран изпълнител, а впоследствие сключен и договор с този изпълнител. От средата на месец септември, след отпускането на средствата от МП, започна и дългоочаквания ремонт, който завърши в последния работен ден на 2008 година. На 30.01.2009 г. беше официално открита обновената съдебна сграда. Към момента Административен съд – Монтана разполага с много добри условия за работа на съдии (всеки съдия е в отделен кабинет, оборудван с всичко необходимо за пълноценна работа), съдебните служители са в удобни помещения, където имат възможност да предоставят на гражданите услуги по съвременни стандарти. Съдът предлага възможност за пълен достъп до правосъдие и информация на страни по делата. Трите съдебни зали със средства от бюджетната сметка и одобрени капиталови разходи от ВСС, са оборудвани с

модерна система за аудиозапис, озвучаване и информация, като на монитори пред залите са изведени номерата на делата и необходимата информация по тях.

Работните места на съдиите в АСМ са оборудвани с персонални компютри с монитори от ново поколение с повишени оперативни възможности, включени в мрежа. Внедрени са продуктите на фирма “Апис” – версия “АПИС-6”, в т.ч. “Право”, “Процедури” и “Практика” с ежегоден абонамент с достъп до всички нормативни актове на Република България, както и с достъп до Интернет. Административният секретар и счетоводителят на съда разполагат с компютри, на които водят обслужването на човешките ресурси, ведомостите и цялостното счетоводство, използвайки програмните продукти “Поликонт”. Работните места на съдебните деловодители, секретари и архивар също са оборудвани с компютри, посредством които осъществяват трудовите си задължения в работата по делата, изготвянето на протоколите и архивирането.

Следва да се отбележи и създаването на Интернет страница на съда, в която са дадени всички най-важни данни и информация за състава на съда и дейността на съдебните служби, за банковите сметки, за дължимите такси, графици за делата, възможности за даване на мнения от граждани, насочени към подобрене на работата на съдебните служби и публикуване на обявления. Осъществено беше публикуването на съдебните актове, а предстои да се осъществи и възможността за справки по делата на страницата на съда – така, както е в Интернет страницата на Върховния административен съд.

Нашите предложения за промяна на текстове от ЗСВ са:

1.Промяна в разпоредбите на чл.387-390 от ЗСВ по отношение на задълженията на Министъра на правосъдието. Тази промяна следва да бъде израз на коренно различна философия, а именно – **осигуряването на сградния фонд на органите на съдебната власт и каквито и да било ремонтни дейности, различни от боядисването и поставянето на табели, да бъдат задължение само и единствено на Министъра на правосъдието чрез повереното му Министерство и ресорни дирекции и отдели.**

2.**Неизпълнението на тези задължения в определен от закона срок да бъде основание за реализиране на дисциплинарна отговорност на съответните длъжностни лица в Министерството.**

3.Отмяна на разпоредбата на чл.312, ал.1, т.5 от ЗСВ. Ясно е, че тази разпоредба (поне в единствения случай, в който е приложена през 2008 г.) се използва от политическото лице – Министър на правосъдието за цели, които нямат нищо общо с реализиране на дисциплинарна отговорност, а са пряка намеса в работата на органи на съдебната власт.

Общо за дейността на съдебните служби

Като цяло през отчетната 2009 година, доколкото имаше отделни технически проблеми, свързани с внедрените софтуерни продукти в съдебното деловодство, същите се преодоляваха с помощта на специалистите, поддържащи компютърните системи и периферни устройства. Липсва ясна и предвидима политика на ВСС и Министерство на правосъдието по отношение на внедряването на единен продукт за управление на съдебните дела.

По отношение на квалификацията на съдиите и съдебните служители може да се изтъкне необходимостта от повече и по-разнообразни тематични семинари, организирани от НИП за изграждане, поддържане и развитие на професионалните им качества, като особено значение има това за съдиите.

По отношение на кадровото обезпечаване следва да се отбележи, че ВСС откри нови щатни бройки за системни администратори в съдилища, които не отговарят на критерия, приет от ВСС в предишни решения, а именно минимум 25 работни точки. Поради това ръководството на Административен съд – Монтана на два пъти през 2008 година поиска такава щатна бройка и за съда, но ВСС не удовлетвори това целесъобразно искане с мотива, че поради наличие на свободни щатни бройки следвало да има вътрешна трансформация за сметка на тези щатни бройки, което и ръководството на съда се принуди да направи през отчетната 2009 г., лишавайки се от бройки за съдебни секретари, които биха били необходими след категоризацията на съдилищата и евентуалното попълване на състава на съда с нови щатни бройки за съдии, каквото искане беше направено както през 2008 г., така и в началото на 2010 г.

Неприятно впечатление прави двойния стандарт и двойните критерии, налагани както от Комисия “Бюджет и финанси” и Комисия “Съдебна администрация” на ВСС, така и най-вече от Дирекция “Финанси и бюджет” при администрацията на ВСС, които не отчитат съществуващите обективни предпоставки при определяне на бюджетните сметки на съдилищата (заемана база, брой дела и т.н.).

След депозирания сигнал от страна на ръководството в края на 2009 г. и направената проверка на място в Административен съд – Монтана от служител при администрацията на ВСС, се надяваме на по-разумно, балансирано и справедливо определяне на бюджетната ни сметка.

Като особено значимо постижение за отчетния период може да се изтъкне проекта “В услуга на обществото” с водещ бенефициент Административен съд – Видин и партньори нашия съд и Административен съд – Враца, чието финансиране и изпълнение беше одобрено от управляващия орган на оперативна програма “Административен капацитет” при МДААР.

Проектът „В услуга на обществото” бе разработен като партньорство между Административните съдилища на Видин, Враца и Монтана, с цел да обхване и мултиплицира резултатите си в цяла Северозападна България.

Проектът „В услуга на обществото” имаше за цел повишаване на доверието, професионализма, прозрачността, отчетността и ефективното функциониране на съдебната система. Утвърждаването на прозрачността и отчетността в работата на съдебната система е важен фактор за изграждане на доверие в нея от страна на гражданите, бизнеса, публичния и неправителствен сектор и с това за цялостното социално-икономическо развитие на страната. Предприемането на мерки, засягащи етичните кодекси на магистратите, системата на докладване и отчитане на резултатите, информираността и публичността за дейността на съдебната система, несъмнено би допринесло за постигането на такъв ефект.

ПОСТИГНАТИ ПРЕДВИДЕНИТЕ ОБЩА И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Проектът „В услуга на обществото” генерира предимно **ПОЛОЖИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ**, като ефекта от някои от дейностите по проекта тепърва ще бъдат качествено констатирани и количествено измервани.

Проектът бе разработен с цел повишаване на доверието, професионализма, прозрачността, отчетността и ефективното функциониране на съдебната система – това е общата цел, реализирана успешно чрез постигането на специфичните цели, заложи в проекта:

- Повишаване на публичността и прозрачността относно работата на съдиите и съдебната администрация в Административните съдилища на Видин, Враца и Монтана и постигане постоянна и пълна информираност на гражданите и бизнеса относно дейността

Тази цел е реализирана посредством: осъщественото социологическо проучване на общественото мнение по отношение дейността на административните съдилища, обхващащо територията на трите области; мащабната информационна кампания, включваща: Ден на отворените врати едновременно в трите съдилища, издаден и разпространен в трите области Информационен справочник за дейността на административните съдилища в 6 000 бр., издаден и разпространен в трите области Информационен бюлетин за дейността на административните съдилища в 45 000 бр.; обновените 3 бр. Интернет страници на съдилищата, обогатени с версии на английски език и пригодени за използване от хора в неравностойно положение, монтираните в съдилищата интерактивни точки за достъп до информация (киоски); проведените по проекта 8 бр. кръгли маси, семинари, публични обсъждания, обширно отразени в средствата за масово осведомяване.

- Подобряване организацията и работните процеси в 3-те съдилища, гарантиращи ефективното им функциониране

Тази цел е реализирана чрез: проведеното сред работещите в трите съдилища вътрешно проучване; проведената обмяна на опит в областта на административното правораздаване с колеги от Германия; проведените обучения за съдии и съдебни служители – 3 бр., в които бяха обучени общо 55 човека; изработените във всяко от съдилищата Индивидуални планове за действие по отстраняване на идентифицираните проблеми – 3 бр.; изграденият виртуален мост между трите съдилища, с цел да подобри организацията и работните процеси в тях, като гарантира уеднаквяване на практиките.

- Повишаване доверието в дейността на 3-те съдилища и утвърждаване имиджа им сред обществото

Тази цел е реализирана чрез мащабната информационна кампания, проведена на територията на трите области, включваща: Ден на отворените врати едновременно в трите съдилища, издаден и разпространен в трите области Информационен справочник за дейността на административните съдилища в 6 000 бр., издаден и разпространен в трите области Информационен бюлетин за дейността на административните съдилища в 45 000 бр.; обновените 3 бр. Интернет страници на съдилищата, обогатени с версии на английски език и пригодени за използване от хора в неравностойно положение; редовни брифинги, които ще имат

за цел на достъпен за медиите и обществото език регулярно да бъдат представяни делата и дейността на съдилищата

➤ Подобряване ефективността на 3-те съдилища, чрез целенасочени мерки за превенция на корупцията

Тази цел е осъществена чрез: реализирано изследване „Оценка на риска” от корупционни практики, в резултат на което са изготвени “карта” на рисковите сфери и доклад с предложения за превенция и противодействие на корупцията в идентифицираните области; разработена Единна концепция за промяна в действащите правилници и процедури за прозрачност, отчетност и превенция на корупцията в трите съдилища.

➤ Разпространяване резултатите и добрите практики от проекта

Тази цел е реализирана посредством изработените и разпространени: 3 000 бр. брошури, популяризиращи стартирането на проекта, целите и дейностите му; 3000 бр. дигитални, разясняващи резултатите от проекта и реализираните дейности; 12 бр. банери, популяризиращи проекта и финансиращите го институции, разпространени в трите области – Видин, Враца и Монтана; заключителната конференция по проекта, на която бе представен проекта и резултатите от него пред поканените представители на съдебната власт, по-точно ръководителите на административните съдилища; ежемесечните публикации за дейностите по проекта в местната и централна преса, както и в местните и централни електронни медии.

РЕЗУЛТАТЪТ ОТ ПРОЕКТА ЗА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ

Целеви групи на проекта „В услуга на обществото” са органите на съдебната власт в областта на административното правораздаване на територията на областите Видин, Враца и Монтана. Индиректен бенефициент на нашия проект е цялата общественост – граждани, бизнес, публичен сектор и структури на гражданското общество, към които са ориентирани резултатите от проекта. Проектът бе насочен изключително към подобряване ежедневната работа на съдебните служители с потребителите на услуги, към ориентиране на съдебните институции „в услуга на обществото”. Положителният ефект на проекта върху целевите групи се изразява в: обучаването на всички съдии и съдебни служители в различните модули на обучение, заложили в проекта; внедряването на идеи и добри практики, почерпени от обмяната на опит с административните съдилища в Кобленц, Германия; опознаването, работата в екип, обмяна на опит, уеднаквяването на практики между съдилищата.

ДЕЙНОСТИ

➤ Проведено социологическо проучване на общественото мнение на територията на областите Видин, Враца и Монтана относно дейността на Административните съдилища;

➤ Проведено вътрешно проучване по отношение на дейността на трите съдилища, системата за достъпност на информация, обслужване и работа с потребителите на услуги;

➤ Извършена „Оценка на риска” от корупционни практики в трите Административни съдилища в няколко етапа:

○ Изготвена “карта” на рисковите сфери/структури;

○ Изготвен доклад с предложения за превенция и противодействие на корупцията в идентифицираните области;

○ Организиран и проведен семинар за представяне на набелязаните механизми за превенция и противодействие на корупцията в трите съд–21-22.02.2009 г.;

➤ Организирана и проведена кръгла маса за представяне и съпоставяне на резултати от трите проучвания – 28.02-01.03.2009 г.;

➤ Идентифицирани слабости, пропуски и недостатъци, както като цяло за системата, така и по места;

➤ Заимстван опит и добри практики от административните съдилища /Апелативен и първоинстанционен/, намиращи се в град Кобленц, Германия;

➤ Разработени два модула за последващо обучение на съдиите и съдебната администрация на трите съда в административните съдилища в град Кобленц, Германия;

- Разработени три индивидуални плана за действие по отстраняване на идентифицираните проблеми в резултат от проведените проучвания;
- Разработена единна концепция за промяна в действащите правилници и процедури за прозрачност, отчетност и превенция на корупцията в трите съдилища;
- **Въведени добри практики в ежедневната дейност на трите съдилища;**
- Организирана и проведена тематична среща за представяне и приемане на индивидуалните планове за действие, единна концепция за промяна в действащите правилници и процедури за прозрачност, отчетност и превенция на корупцията в трите съдилища и обучителни модули – проведена на 30-31 май 2009 г.;
- Проведени три съпътстващи обучения за магистрати и съдебни служители:
  - Общо 24 представители на съдилищата - магистрати и съдебни служители (2 групи по 12) успешно преминали курс на обучение в административните съдилища в град Кобленц, Германия – в периода 15-30 юни 2009 г.;
  - 30 успешно обучени служители на трите съда по етични стандарти и комуникационни умения – 9-11 юли 2009 г.;
- Подобен достъп на обществеността до информация, касаеща работата на административните съдилища посредством:
  - 3 броя обновени и адаптирани за нуждите на хората с увреждания, интернет страници на трите съда, включително поддържащи английска версия;
  - Монтирани в сградите на трите съда и снабдени с подходящия софтуер 3 броя интерактивни автоматизирани точки за достъп до информация (киоски);
- **Изграден 24 часов онлайн виртуален мост;**
- Изготвен доклад – предложение за промяна на нормативните актове и стратегически документи, касаещи работата на административните съдилища и системата на правосъдието като цяло, разпространен във ВСС, ВАС, НС и МП;
- Организирана информационна кампания за представяне на основните функции и механизми на работа на административните съдилища, в това число:
  - Разработена, издадена и разпространена информационна брошура с максимално ясна, разбираема и достъпна за широката общественост информация относно функциите и механизмите на работа на административните съдилища – 45 000 бр.;
  - Разработен, издаден и разпространен справочник с достъпна за широката общественост информация, разясняваща подсъдността, начините за завеждане на делата, процеса на обжалване и т.н. – 6 000 екземпляра;
  - Организиран и проведен ден на отворените врати едновременно в трите административни съдилища – на 23 септември 2009 г.;
- Популяризиран принос на Европейския социален фонд и правителството на Република България за осъществяване на проекта;
- Популяризирани резултати от изпълнението на проекта.

По време на заключителната конференция по проекта в гр. Видин бяха направени изводи за основните ползи от реализирания проект, както за съда, така и най-вече за обществото.

Изводи от първите 3 години от работата на Административен съд – Монтана:

За периода 2007-2009 г. нашия съд беше с най-голям брой дела на съдия (Административен съд – София-град не може да бъде сравняван, доколкото този съд е компетентен да разглежда редица категории дела, които не се разглеждат от другите административни съдилища). За този период АС – Монтана беше административния съд с най-малък брой съдии и съдебни служители, които разглеждаха и решаваха най-голям брой дела средно на съдия от всички административни съдилища. За сметка на големия брой разгледани и решени дела, отделените от бюджета средства бяха най-малки за нашия съд (въпреки наличието на база, която изисква определен ресурс), което прави Административен съд – Монтана най-ефективния административен съд в страната т.е. за едно дело, решено от нашия съд, са похарчени най-малко бюджетни средства.

Друг факт, с който може да се гордеят всички съдии от нашия съд, е произнасянето със съдебни актове по всички взети за решаване 919 дела (783 дела за 2008 г.) в инструктивния 1 месечен срок. Това безпрецедентно постижение е още по – достойно с оглед на големия брой дела на съдия.

Като обобщение може да се изтъкне, че през изтеклата 2009 година съдиите и служителите в Административен съд – Монтана са положили необходимото старание и усилия в обработването и приключването на делата и са работили с професионализъм за постигане на изложените по – горе резултати.

28.01.2010 година

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Момчил Таралански)